

ความรู้ด้านสุขภาพและปัจจัยที่สัมพันธ์ ในการป้องกัน ภาวะหลอดเลือดแข็ง (Atherosclerosis) ในผู้ป่วยสูงอายุ ที่มีความดันโลหิตสูง : กรณีศึกษา โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในอำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง

สุทธิโชค ดีเสมอ

สำนักงานสาธารณสุขอำเภอแสวงหา อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง

พรวิภา พวงบุบผา

ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

วรรณีย์ จีรอังกูรสกุล

สุนทร พิมพันธ์*

คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร

วันรับ 24 มีนาคม 2569

วันแก้ไข 18 พฤษภาคม 2569

วันตอบรับ 20 พฤษภาคม 2569

บทคัดย่อ

ภาวะหลอดเลือดแข็ง (Atherosclerosis) มีความสัมพันธ์กับความดันโลหิตสูง (Hypertension) ซึ่งเป็นหนึ่งในปัจจัยเสี่ยงหลักที่เร่งกระบวนการเสื่อมของหลอดเลือด การมีความรู้ด้านสุขภาพที่เพียงพอมีบทบาทสำคัญต่อการป้องกันโรคภัยเรื้อรังดังกล่าว งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ประเมินระดับความรู้ด้านสุขภาพในการป้องกันภาวะหลอดเลือดแข็ง และตรวจสอบปัจจัยที่สัมพันธ์กับระดับความรู้ในผู้ป่วยสูงอายุที่มีความดันโลหิตสูง กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ป่วย 100 คน ที่มารับบริการ ณ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย แบบสอบถาม 4 ส่วน ได้แก่ ข้อมูลส่วนบุคคล แบบประเมินการรับรู้ภาวะสุขภาพ แบบประเมินการสนับสนุนทางสังคม และแบบประเมินความรู้ด้านสุขภาพ ผลการศึกษาพบว่า ผู้ป่วยร้อยละ 63.0 มีความรู้ด้านสุขภาพในระดับสูง ร้อยละ 34.0 มีความรู้ในระดับปานกลาง และมีเพียงร้อยละ 3.0 ที่มีความรู้ในระดับต่ำ พบปัจจัยที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับความรู้ด้านสุขภาพ ได้แก่ ความรู้ ($r = 0.347$, $p = 0.000$) การได้รับการสนับสนุนในการดูแลสุขภาพจากคนในครอบครัว ($r = 0.411$, $p = 0.000$) การได้รับคำแนะนำในการป้องกันโรค ($r = 0.200$, $p = 0.046$) การช่วยเหลือด้านสุขภาพจากชุมชนหรือองค์กรสังคม ($r = 0.256$, $p = 0.010$) การได้รับกำลังใจจากคนรอบข้างในการดูแลสุขภาพ ($r = 0.408$, $p = 0.000$) และประวัติการมีโรคความดันโลหิตสูงในครอบครัว ($r = -0.292$, $p = 0.003$) ผลการศึกษาสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนากลยุทธ์การส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาพที่บูรณาการทั้งความรู้ส่วนบุคคล การสนับสนุนจากครอบครัวและชุมชน ตลอดจนการดูแลโดยบุคลากรทางสุขภาพ เพื่อป้องกันภาวะแทรกซ้อนในผู้ป่วยสูงอายุที่มีความดันโลหิตสูงอย่างยิ่ง

คำสำคัญ : ภาวะหลอดเลือดแข็ง ความดันโลหิตสูง ผู้สูงอายุ ความรู้ด้านสุขภาพ

*ผู้รับผิดชอบหลัก, ✉ : suntornpimnon80@gmail.com

Health Literacy and Associated Factors in Atherosclerosis Preventing among Elderly Hypertensive Patients : A Study in a Subdistrict Health-Promoting Hospital, Ang Thong Province, Thailand

Sutthichok Deesamo

Subdistrict Health-Promoting Hospital in Sawaengha District, Ang Thong Province

Pornwipa Phuangbubpha

Faculty of Sciences, Silpakorn University

Wanee Jiraungkoorskul

Suntorn Pimnon*

Faculty of Public Health, Bangkokthonburi University

Abstract

Atherosclerosis is strongly linked to hypertension, a leading risk factor that accelerates vascular degeneration. Improving health literacy is crucial for preventing such complications and enhancing patient outcomes. This study aimed to assess the level of health literacy in preventing atherosclerosis and to explore demographic, health-related, and social factors associated with health literacy among patients with hypertension. A descriptive correlational design was used with 100 hypertensive patients receiving care at a Subdistrict Health-Promoting Hospital in Sawaengha District, Ang Thong Province. Data were gathered through a questionnaire with four sections: (1) demographic characteristics, (2) health perception, (3) social support, and (4) health literacy in preventing atherosclerosis (including knowledge, access to information, communication, self-management, and media literacy). Descriptive statistics and Pearson's correlation analysis were performed. Most participants exhibited high health literacy (63.0%), followed by moderate (34.0%) and low levels (3.0%). The factors found to have a significant correlation with health literacy were: knowledge ($r=0.347$, $p=0.000$), Receiving health care support from family members ($r = 0.411$, $p=0.000$), receiving advice on disease prevention ($r=0.200$, $p=0.046$), receiving health-related support from the community or social organizations ($r=0.256$, $p=0.010$), Receiving encouragement from those around them regarding health care ($r = 0.408$, $p=0.000$), and a family history of hypertension ($r = -0.292$, $p=0.003$). The study results underscore the importance of developing a comprehensive health literacy promotion strategy that integrates personal knowledge, family and community support, and care provided by healthcare professionals to prevent complications in elderly patients with sustained hypertension.

Keywords : Atherosclerosis, Elderly Hypertension Patients, Health Literacy

*Corresponding Author, : suntornpimnon80@gmail.com